

FYLKESMANNEN I HEDMARK
Miljøvernavdelingen

Inspeksjon ved Hvebergsmoen Potetpakkeri AS **Endelig rapport.**

Bedriftens adresse:	Hvebergsmoen Potetpakkeri AS	Tlf. nr.	
	2264 Grinder	Org. nr.	980 697 460
Inspeksjonsdato:	2.3.2009	Tillatelse nr.:	2003009
Forrige kontroll:	4.11.1999		
Til stede fra bedriften:	Magnar Opsahl	Utslippstillatelse av:	8.1.2004
		Endring av:	
Tilstede fra GIVAS:	Thomes Trømborg, dagl. leder	Rapport nr:	2009.001
	Tore Strandberg	Arkivkode:	461.31
	Sæming Søreng	Saksnr., brev:	09/1172
Fylkesmannens		Bransjenr. (NACE):	01.410
inspektør:	Steinar Østlie	Risikoklasse:	3

Hensikt:

Forhåndsvarslet inspeksjon med spesiell vekt på utslipp av avløpsvann, håndtering og innlevering av farlig avfall, lagring og disponering av avfall og innføring og utøvelse av internkontroll.

Hovedkonklusjon :

Under inspeksjonen ble det påvist følgende avvik fra krav i utslippstillatelse, forurensningsloven eller forskrifter:

- Bedriftens avløp inneholder jord som sliter på maskinelt utstyr ved interkommunalt avløpsanlegg.

Fylkesmannen vil ellers bemerke følgende forhold:

- Rutiner for registrering av avvik for ytre miljø har ikke vært gjennomført tilfredsstillende
- Støy fra parkerte lastebiler forekommer i noen grad
- Lysstoffrør fra bedriften leveres som privat avfall
- En innendørs container for oppsamling av avfall inneholdt blandet avfall av ulike fraksjoner – plast, tre, metallspen og bl.a en elektromotor

Forholdene kan medføre pålegg om gjennomføring av utbedrende tiltak.

Utarbeidet dato: 4.3.2009.

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Inspektør: Steinar Østlie

Jørn G. Berg, miljøverndirektør

1. Innledning

Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner på et avvik og en anmerkning er som følger:

- **AVVIK** defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelsen eller gjeldende lover og forskrifter, eller på bedriftens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for å ivareta det ytre miljø.
- **ANMERKNING** er et forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som fylkesmannen mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for kontrollen var :

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrenset av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Utslippstillatelse av 8.1.2004.

3. Omfang

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen:

- Status for internkontroll (risikokartlegging, avviksbehandling)
- Oppfølging av forhold påpekt under forrige kontroll
- Bedriftens håndtering av naboklager
- Bedriftens utslipp til vann
- Renseanlegg for utslipp av prosessavløpsvann til offentlig avløpsnett.
- Overholdelse av produksjonsrammer
- Ledningssystemer (separering av avløpsstrømmer, sikring av pumpestasjoner)
- Håndtering av næringsavfall og farlig avfall.
- Bedriftens håndtering av kjemikalier.
- Drift av bedriftens deponi.
- Støy fra virksomheten.

Fylkesmannen har under inspeksjonen ikke vurdert andre forhold/områder av/ved bedriftens virksomhet.

4. Avvik

Følgende avvik ble avdekket under inspeksjonen:

Avvik 1:

Bedriftens avløp inneholder jord som sliter på maskinelt utstyr ved interkommunalt avløpsanlegg.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen, pkt. 1.2.6.

Forurensningsloven §§ 7, 16 og 18.1.

Kommentarer:

Virksomheten overholder utslippstillatelsens krav med klar margin. Registrert årlig utslipp tilsvarer i størrelsesorden 10-20 pe (personequivallenter), målt som P-tot eller organisk stoff (BOF₅ og KOF). Likevel er det sannsynlig at bedriftens utslipp forårsaker driftsproblemer ved Grinder renseanlegg. Dette skyldes jord og finstoff fra vasking av poteter, som gir slitasje og skade på anleggskomponenter.

Selv om målt utslipp er lite, er virksomheten uansett ansvarlig for at dette ikke medfører skade eller ulempe.

GIVAS IKS opplyser at produsert slammengde ved Grinder RA utgjør ca. 80 tonn per år, målt som tørrstoff. Selskapet mener dette er langt mer enn hva som forventes, sett i forhold til tilknytningen til anlegget. Fylkesmannen vil likevel bemerke at utslippet fra Potetpartner må antas å være kilde til en stor andel av slamproduksjonen ved Grinder RA.

GIVAS påpeker at det tidvis tilføres avløpsvann til renseanlegget med merkbart og synlig høyt innhold av jord og finstoff. Ettersom det ikke har vært ført logg over episodiske hendelser ved Hvebergsmoen som har kunnet forårsake slik tilførsel, kan det ikke fastslås med sikkerhet at utslipp fra virksomheten er kilden til dette. Men det finnes heller ikke andre, kjente kilder som slipper ut jord og finstoff i tilsvarende omfang.

Det foreligger ikke eksakte registreringer eller målinger som dokumenterer eller kvantifiserer hvor store eller hyppige variasjoner av tilførselen av jord og finstoff som forekommer, eller om det er noe mønster i dette. Avløpsprøvene som tas til utslippskontrollen ved bedriften tas ut som stikkprøver fra en tappekran. Disse prøvene viser relativt stabile og lave verdier av suspendert stoff. Over tid burde likevel evt. høyere verdier fanges opp dersom slike forekommer med en viss hyppighet.

Det er vanlig krav at avløpsprøver til utslippskontrollen skal tas ut med automatisk prøvetaker. Prøvene tas da som mengdeproporsjonale delprøver over hele prøvetaksperioden. Delprøvene blandes sammen til en blandprøve, som leveres til analyse.

En kjent årsak til episodiske utslipp er tilstopping av jord i sedimenteringstanken ved liten drift sent på sesongen. I slike tilfeller tilstoppes pumpa i sedimenteringstanken, og tanken på tømmes og innholdet ledes til avløp. Dette skjedde bl.a en gang i 2008.

Dersom utslipp av jord og finstoff forekommer oftere eller i større mengder enn det som fanges opp av utslippsprøvene, bør omfanget av dette kartlegges bedre. Både bedriften og GIVAS bør etablere bedre rutiner for å registrere og dokumentere variasjoner i utslipp og episodiske utslipp. En slik kartlegging kan f.eks. gjøres ved hjelp av en transportabel prøvetaker. En slik prøvetaker kan trolig lånes fra Driftsassistansen i Hedmark, som bistår kommunene faglig på avløpssektoren.

Under inspeksjonen ble det opplyst at vann på golv samles opp og føres tilbake til utjamningstank, kjemikaliedosering og sedimentering. Det bør verifiseres at alle delstrømmer som kan inneholde jord og finstoff går via bedriftens renseanlegg, slik at en er sikker på at det ikke forekommer feilkoblinger eller glemte rør som fører direkte til spillvannsledning. GIVAS kan foreta en slik undersøkelse eller den kan utføres av en uavhengig instans.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble avdekket under inspeksjonen:

Anmerkning 1:

Rutiner for registrering av avvik for ytre miljø har ikke vært gjennomført tilfredsstillende

Kommentarer:

Bedriften utarbeidet og innførte en avviksrutine i 2004. Det arbeides for å øke forståelsen for å registrere avvik blant de ansatte. Det er registrert 2 avvik som berører ytre miljø inneværende år. Tidligere har ikke registreringsrutinene vært gode nok. Episodiske utslipp av jordholdig avløpsvann har ikke vært registrert skriftlig før nå.

Anmerkning 2:

Støy fra parkerte lastebiler forekommer i noen grad

Kommentarer:

Utvendig støy og utslipp til luft oppleves ikke som noe problem ved bedriften. Det er heller ikke registrert naboklager. Det forekommer imidlertid i noe omfang at lastebiler som skal levere råvarer på morgenen parkerer med motoren i gang natta over. Dette gjelder i første rekke utenlandske vogntogførere. Slike forhold blir påtalt av daglig leder, som bor like i nærheten. Det er oppslag på bedriftens område om at parkering med motoren i gang ikke er tillatt.

Anmerkning 3:

Lysstoffrør fra bedriften leveres som privat avfall

Kommentarer:

Avfall som oppstår i næringslivet skal leveres med den aktuelle bedriften som avfallsbesitter, selv om avfallet er av en type som er typisk husholdningsavfall. Kostnadene ved disponering av avfall fra husholdninger dekkes gjennom det kommunale renovasjonsgebyret. Bedrifter må selv betale kostnadene ved innsamling, lagring og behandling av avfall.

Anmerkning 4:**En innendørs container for oppsamling av avfall innholdt blandet avfall av ulike fraksjoner – plast, tre, metallspon og bl.a en elektromotor**

Kommentarer:

Bedriften sorterer ut metall som egen fraksjon og leverer andre fraksjoner i en samlet restfraksjon. Det er ikke krav, men et miljøvern faglig mål at alt avfall i størst mulig grad skal sorteres ved kilden. Elektromotorer er EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall), som er en egen avfallsfraksjon som bør leveres separat. Dette vil trolig også være økonomisk gunstig for bedriften.

6. Andre forhold

Bedriften foretar sortering, vask og pakking av poteter – ca 45 000 tonn per år. Ca. 32 000 tonn ferdig pakkede varer går årlig ut fra bedriften. Ca. 3000 tonn leveres Potetpartner for foredling til storkjøkken og industrielt bruk.

Bedriften har 41 ansatte – 32 årsverk. Det arbeides ordinært 2 skift i 4 kvelder/5 dager per uke. Før jul og påske kjøres 7 dagers uker. I lavsesongen, fra mai/juni til august kjøres ett skift per dag.

Jordavfall fra vaskeprosess har vært deponert i eget deponi på kommuneskogen ved Frysjøen siden 2003. Tillatelsen gikk ut 1.1.2009. Bedriften har søkt om forlenget tillatelse. Det er innført strengere bestemmelser for deponier, bl.a krav til bunntetting. Det er ikke lenger tillatt å deponere nedbrytbart avfall. Avfall med lavere tørrstoffinnhold enn 5 % målt som TOC klassifiseres som inert avfall. Dette forholdet følges opp som egen sak, jf. Fylkesmannens brev av 16.2.2009.